

7/16774 GK 17

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 04.10.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1504468 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza intikal eden, Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Selçuk TÜRKOĞLU tarafından tevcih edilen 7/16774 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek'te gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:71521C7F-781A-4B0A-A447-1D0EFE4801D7

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/stb-ebys>

Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 2151.Cadde No:154 06510 Çankaya /ANKARA

Telefon :2015426

Bilgi İçin: Ayşe Neslihan GÜNDÜZ Uzman

Faks:2016103

e-posta:neslihan.gunduz@sanayi.gov.tr

Ken'sanaviveteknoloiihakanlioi strateii@hs01 ken tr

İnternet adresi: www.sanavi.gov.tr

BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU’NUN

7/16774 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Yerli ve yenilenebilir enerji yatırımları elbette ki çok önemlidir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Enerji Bakanlığının bu konuda geleceğe yönelik projeksiyonları da aynı ehemmiyete sahiptir. Bu yatırımlarda kullanılan malzemelerin ithalatındaki artışın, cari açığı yükselteceği doğrudur, dolayısıyla ekonomi yönetiminin, üretimdeki yerlilik payını artıracak düzenlemeler yapması da zorunluluktur. Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Teşvik Belgesi kararları da bu konuda önemli bir finans kolaylığı ortaya koyarlar. Bu kararların yerli üretimi destekleyen bir kapsamda çıkarılması da yerindedir. Ancak yerli üretimin henüz istenilen oranda yaygınlaşmadığı sektörlerde, hele hele sadece tek bir firmanın tekelinde olduğu sektörlerde, ithalata bağlı çalışan firmaları da düşünmek, ilgili teşvik kararları için bir “geçiş dönemi” öngörmek, süreci sağlıklı bir biçimde yönetmenin ön şartıdır. Güneş paneli üretimiyle ilgili GES yatırımlarının “yerli hücre” ye sahip olması konusunda, sadece bir gün arayla yayınlanan “çelişkili iki karar” sektörde çok sayıda yatırım şirketini zora sokmuş, üretim planlamalarını sekteye uğratmıştır.

Bu gerçekten hareketle;

Soru 1- Türkiye’de, hücreleri yurtdışında üretilmiş güneş panellerinin kullanıldığı, kaç şirkete ait ne kadar GES yatırımı vardır?

Soru 2- Türkiye’de, hücreleri yurtiçinde üretilmiş güneş panellerinin kullanıldığı, kaç şirkete ait ne kadar GES yatırımı vardır?

Soru 3- Türkiye’de güneş paneli hücreleri üretebilen tek bir firmanın olduğu, bunun da Kolin adlı yerli şirket olduğu doğru mudur?

Soru 4- Sadece yurtiçinde üretilmiş hücrelerle yapılan güneş panellerinin kullanılacağı GES yatırımlarının, devlet teşvik belgesi kapsamına alınması, sektörde adil olmayan bir rekabete neden olur mu?

Soru 5- Dahası, yerli hücre üretimi alanında tek olduğu ifade edilen Kolin firmasını tekel durumuna getirmez mi?

Soru 6- Ülkemizde hücre üretimi yapabilen tek firmanın bulunduğu, hali hazırdaki 70 panel üreticisinden 69’undan aldıkları panellerle GES yatırımı yapmak isteyen şirketlerin, bu alandaki teşvikten yararlanamayacakları doğru mudur?

Soru 7- Yatırımcı firmalar, yurtdışından ithal ettikleri panel hücresine birim başına 17 bin Dolar öderken, yerli firma Kolin’in aynı ürün için şirketlere 28 bin Dolar (yüzde 60’dan daha fazla) fiyat vermesinin gerekçesi nedir?

Soru 8- Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Resmî Gazete’de yayınlanan Tebliğde; “yerli-yabancı hücre” kullanımında herhangi bir

geçiş döneminin öngörülmemesi, pek çok panel fabrikasının kapanma tehlikesine yol açar mı?

Soru 9- Oysa 24-08-2024 tarihinde yayınlanan Resmî Gazete'de, ilgili teşvik tebliğinin 01/01/2026 tarihinde yürürlüğe gireceği belirtilmişken, sadece bir gün sonra 25-8-2024 tarihinde, bu tebliğin 24/08/2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde, adeta apar topar yürürlüğe sokulmasını gerektiren elzem sebep nedir?

Soru 10- Sektördeki yoğun sıkıntıların yaşanması üzerine Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın 25-09-2024 tarihli değişiklik genelgesiyle, teşvik kararının yürürlüğe girme tarihi 28-02-2025 olarak revize edilerek 5 aylık ek sürenin tanınması büyük sorunu çözmek için yeterli midir?

CEVAPLAR

Cevap 1-2-3-4-5-6-8-9-10- Milli Teknoloji Hamlesi hedeflerimiz doğrultusunda, ülkemiz açısından kritik öneme haiz ürünlerin, yerli ve milli imkanlarla üretimi teşvik edilmektedir. Kritik yatırım konularının başında ise yenilenebilir enerji projeleri yer almakta olup, bu kapsamda sektöre yönelik önemli destek ve teşvikler sağlanmaktadır. Güneş enerjisi başta olmak üzere yenilenebilir enerji teknolojileri, Bakanlığımızca öncelikli alan olarak desteklenmektedir. İlgili mevzuat hükümleri çerçevesinde üretim kabiliyetini haiz firmalarımız; aralarında Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı, Yeşil Sanayi Destek Programı ve HIT-30 Programının da bulunduğu bir dizi önemli destek ve teşvik imkanından yararlanabilmektedir.

Bunun yanında, 24/2/2022 tarihli ve 31760 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 5209 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 2012/3305 sayılı Karar'da değişiklik yapılarak, öz tüketime konu yenilenebilir enerji santrallerinin daha fazla desteklenmesi adına; 1. 2. 3. ve 4. bölgelerde yapılan yatırımlar 4. bölge teşvikleriyle, 5. ve 6. bölgelerdeki yatırımlar ise kendi bölgelerinden desteklenmeye başlanmıştır.

Bu kapsamda, güneş enerjisi santralleri yatırımlarına yönelik olarak, 20/06/2012 ile 31/08/2024 tarihleri arasında, Bakanlığımızca 13.777 adet yatırım teşvik belgesi (YTB) düzenlenmiştir. Bu dönemde düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı yaklaşık 528,5 milyar TL olurken, öngörülen istihdam ise 19.886 kişidir. Sektörel yatırımlara yönelik yoğun desteklerimiz sayesinde, güneş enerjisi santrali kurulu gücümüz 2022 Ocak-2024 Ağustos döneminde yüzde 130 oranında büyümüştür.

Bununla beraber, Türkiye'de güneş enerjisi sektörünün gelişiminin ilk dönemlerinde özellikle güneş paneli üretimi yoğun biçimde desteklenerek hedeflenen üretim kapasitelerine halihazırda ulaşılmıştır. Dolayısıyla günümüzde, ülkemizde güneş enerjisi teknolojilerinde geriye entegrasyonun sağlanarak özellikle katma değerli güneş hücresi üretiminde rekabetçiliğin ve mevcut kapasitenin artırılmasına yönelik stratejik hedefler ön plana çıkmaktadır. Bu minvalde, hücre üretiminin Türkiye'de gelişiminin sağlanması amacıyla ingot dilimleme aşaması veya öncesindeki bir aşamadan başlayarak gerçekleştirilecek üretim kapsamında şimdiye kadar 6,45 GW/yıl kapasiteye sahip 4 farklı üretici şirketin yatırımına Bakanlığımızca destek sağlanmıştır. Bu yatırımların bir kısmı şimdiden devreye girmiş olup,

yakın zamanda bu tesislerin tümünün tam kapasite ile devreye girmesi beklenmektedir. Ancak, söz konusu firmalar arasında bu önergede ismi zikredilen firma bulunmamaktadır.

Buna ek olarak, kısa süre önce duyurulan en kapsamlı teşvik paketi olan HIT-30 programının ilk ve en önemli çağrı konularından biri de bilindiği gibi güneş hücresi üretimi olarak belirlenmiştir. Gerek yurtiçi gerekse yurtdışı yatırımcılarımızın sektöre olan ilgileri sebebiyle katma değerli hücre üretimi kapasitesinin orta vadede 15 GW/yıl seviyesine yükselmesi öngörülmektedir. Bu kapasite, Türkiye'nin ABD, Avrupa ve diğer uluslararası pazarlara güneş paneli ihracatının da önünü açacaktır.

Diğer taraftan, yerli güneş paneli üreticilerimizin; yerli üreticilerden yerli güneş hücresi temin ederek, YTB kapsamında veya ithal güneş hücresi tedarik ederek ve YTB kapsamı dışındaki işlere yönelik üretim yaparak, piyasaya ürünlerini arz etmeleri imkânı de mümkün bulunmaktadır.

Konuya ilişkin olarak sektörel paydaşlarımız, STK'lar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile yapılan istişareler doğrultusunda, 25/9/2024 tarihinde 2024/3 sayılı Tebliğ vasıtasıyla 2012/1 sayılı Tebliğ yeniden düzenlenmiştir.

Yapılan bu düzenleme kapsamında, geçiş sürecinde karşılaşılmaması muhtemel sorunların çözülmesini teminen, 2024/3 sayılı Tebliğin yürürlük tarihinden (24/08/2024) önceki müracaatlar kapsamında yapılacak yatırımların Tebliğ değişikliğinden etkilenmemesi sağlanmış olup, önceki teşvik kapsamına ve mevcut uygulamalara devam edilmesine imkân tanınmıştır. 2024/3 sayılı Tebliğin yürürlük tarihinden sonra teşvik belgesine müracaatta bulunulan yatırımlardan, yatırımlarını tamamlayarak 28 Şubat 2025 tarihinden önce tamamlama vizesi başvurusunda bulunanlar için de yerli hücre kullanma zorunluluğunun aranmaması hüküm altına alınmıştır.

4/8/2024 tarihli ve 32642 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2024/1 sayılı Tebliğin kapsamı güneş panellerinden ibaret değildir. Nitekim söz konusu Tebliğ bünyesinde düzenlenen diğer önemli hususlar arasında; lisanssız faaliyet kapsamında ve bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla, rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretimi yatırımları çerçevesinde yurt dışında üretilen jeneratörler ile jeneratörü yurt dışında üretilerek temin edilen nasellere yönelik hükümler de bulunmakta olup, bu hükümlere ilişkin yürürlük tarihi 1.1.2026 olarak belirlenmiştir. Bu itibarla, 1.1.2026 tarihinin, güneş enerjisi santrallerine yönelik uygulamalarla herhangi bir ilgisi bulunmamaktadır.

Nihai olarak, yapılan düzenleme ile çok sayıda güneş hücresi üreticisinin ve güneş enerjisi yatırımcısının desteklenmesi, Ülkemizin bu alanda teknolojik bağımsızlığının ve tedarik güvenliğinin tahkim edilmesi, ihracat potansiyeli ortaya çıkarılması hedeflenmektedir.